

A PEDOFÍLIA JELENSÉGE ÉS ERKÖLCSTEOLÓGIAI MEGÍTÉLÉSE A KATOLIKUS EGYHÁZ TANÍTÁSA ALAPJÁN

1. FOGALMI TISZTÁZÁSOK

Tanulmányom legelején fogalmi meghatározásokat kívánok tenni. Így pedofília alatt a serdülőkor előtti – fiú vagy leány - gyermekekhez való vonzódást, mint szexuális élvezetforrást értjük. **Pedofil** hajlamú tehát az a felnőtt korú személy, aki egyértelműen a **még serdületlen** gyermekekhez érez rendszeres és erőteljesen intenzív szexuális vonzódást; pedofil tetteknek pedig a serdületlen gyermekekkel folytatott szexuális cselekedeteket nevezzük (simogatás, ölelgetés, csók, nemi aktus).

Ehhez hasonló, de egy fontos szempont alapján ettől különböző az efebofília jelensége. **Efebofil** az a felnőtt korú személy, aki a **már serdült** korú ifjak/lányok iránt érez csaknem kizárólagos, erőteljesen megnyilvánuló szexuális vonzódást, mely számára az elődleges szexuális örömforrást jelenti. Efebofil minden olyan tett, amelyet nagykorú személy követ el serdült, tehát a pubertáson már átesett, de még kiskorú személlyel (12-17 éves korosztályba tartozók), nemtől függetlenül (simogatás, ölelgetés, csók, nemi aktus)¹.

A közvélemény csaknem szinonimaként használja a pedofília/pedofil és a pederasztia/pederasztia szavakat, noha van különbség a kettő között. „Pederasztia (gör. ’fiúszereget’): *1. jó értelemben* szellemi és testi tulajdonságokon alapuló vonzalom, mellyel érett korú férfiak fiúgyermekek és kiskorú ifjak iránt viseltetnek. Az ókorban nagy szerepet játszott a nevelésben Spártában, Kréta szigetén és Thébában, de a legtöbb népnél megtalálható. - *2. rossz értelemben* fiúgyermekekkel való fajtalanzkodás. Lídiából került Görögö-ba, majd onnan tovább. Kezdetben szigorúan büntették (hivatalból való kizárás, halálbüntetés), de a hellénizmus korára megtúrtté vált, sőt egyes római költők (Catullus, Tibullus) dicsőítették is”². Az eddigi meghatározások alapján tehát pederasztia az a felnőtt korú férfi, aki serdületlen fiúk vagy már serdült ifjak iránt érez elsődlegesen nemi késztetést, ill. követ el velük szexuális cselekedeteket; az előbbi esetben a pederasztát pedofilnak, utóbbiban pedig efebofilnak mondjuk.

1 Vö. Müller, W., *A szexuális visszaélés és az Egyház*, in *Mérleg* 2010/1-2., 46. évf., 123.

2 Pederasztia, in *Magyar Katolikus Lexikon*, Szent István Társulat, Budapest 2005, X., 798.

2. A PEDOFÍLIA MINT A SZEXUALITÁS PATOLÓGIKUS FORMÁINAK EGYIKE

A szexualitás **patológikus** formái három nagy csoportba sorolhatók, ezek pedig a következők³:

2.1. Egyrészt beszélhetünk a szexuális **anomáliákról**, amelyeknek két alcsoportja van:

2.1.1. Veleszületett anatómiai jellegű hiány, fogyatékoság, torzulás (pl. rejtett heréjűség, a külső vagy belső, férfiúi, ill. női nemi szervek torzulásai).

2.1.2. Szerzett fizikai vagy toxikológiai fertőződés miatti sérülés.

2.2. Másrészt beszélhetünk a szexuális **diszfunkciókról**, amelyek valamilyen funkcionális problémára utalnak:

2.2.1. Női szexuális diszfunkció pl. az orgazmusképtelenség, a frigiditás, a nimfománia, a fájdalmas közösülés, ill. a vaginizmus.

2.2.2. Férfi szexuális diszfunkció pl. az impotencia, az ejakulációs, ill. a libidó problémák.

2.3. A szexuális **deviációk** vagy **perverziók** képezik a szexualitás patológikus formáinak harmadik csoportját:

2.3.1. A vonzódás **tárgyat** illetően: az ilyen személyek szexuális készítése nem a normális tárgy felé orientálódik:

- nárcizmus (önmaga testében való tetszelgés által izgul föl, amely önkielégítésbe torkollik)
- **pedofília** (nemileg éretlen, azonos vagy ellenkező nembéli gyermek, mint szexuális társ keresése)
- **efebofília** (nemileg már érett, de még nem nagy korú azonos vagy ellenkező nembéli szexuális társ keresése)
- gerontofília (idősekhez való szexuális vonzódás)
- nekrofília (elhunytakhoz való szexuális vonzódás)
- zoofília vagy bestialitás (állatokkal folytatott szexuális cselekedet)
- fétiszizmus (a szexuális kielégülés valamilyen tárgy jelenlétéhez kötődik).

2.3.2. A **célt** illetően: a szexuális kielégülés nem magából a normális szexuális aktusból származik, hanem egy másik dolog előidézéséből ill. végbemeneteléből, pl. a fájdalomból, nézésből:

- exhibicionizmus (nemi szervek mutogatása nyilvánosság előtt, mint a kielégülés forrása)
- voyerizmus (ún. kukkolók, mások szexuális aktusát nézve kielégüléshez jutók)
- szadizmus (másoknak okozott fájdalom révén elégül ki)
- mazochizmus (másoktól elszenvedett fájdalom révén elégül ki)
- transzvesztitizmus (ellenkező nem ruháit hordja, hogy a szexuális élvezetet elérje).

3 Vö. Vidal, M., *Manuale di etica teologica*, 2., parte seconda, Cittadella Editrice, Assisi 1996, 411-415.

Az imént részletezett felosztásból jól látható, hogy a bennünket érdeklő probléma, a pedofília, ill. efebofília tehát a szexuális deviációk/perverziók csoportjába tartozik.

3. A PEDOFÍLIA MINT PSZICHOLÓGIAI RENDELLENESÉG

Az előbbi pontban világossá tettük, hogy a pedofília egyértelműen szexuális rendellenességnek, ill. szexuális perverciónak mondható. A legújabb kutatások alapján azonban az is kijelenthető, hogy nem csupán szexuális problémáról van szó: „A gyermekek elleni erőszak egy sokkalta összetettebb probléma tünete. (...) A pedofiliának nincs egyetlen oka, inkább különböző okok együtthatásáról beszélhetünk⁴. G. Kuby szerint e perverz ösztönmegszállottság mögött az elvesztett ártatlanság tudattalan keresése húzódik meg⁵. Emellett nyilvánvaló tény, hogy a pedofilok túlnyomó többsége, mintegy 50-80%-a maga is gyermekkori szexuális visszaélés áldozata volt, ill. kivétel nélkül csaknem mindegyikőjük olyan személlyel kezdte szexuális életét, aki legalább öt évvel idősebb volt nála⁶. A pedofilok viselkedése „gyakran az általuk elszenvedett szexuális visszaélés újrájátszásaként jeleníthető meg⁷. A gyermekkori szexuális visszaélés okozta trauma pedig sok későbbi pszichológiai problémának is a gyökere. Ilyen lehetséges következmény pl. az erőtlenség⁸ érzése, az empátia-képtelenség⁹, ill. az intimitás képességében megmutatózó hiányosságok¹⁰ kialakulása, valamint a homoszexuális cselekedetekre

4 McQuillan, C. N., *Amit minden papnak, klerikusnak és püspöknek tudnia kell a pedofiliáról*, in *Mérleg* 2010/1-2., 46. évf., 138.

5 Vö. Kuby, G., *A nemek forradalma*, Kairosz Kiadó 2008, 109-110.

6 Vö. McQuillan, C. N., *Amit minden papnak, klerikusnak és püspöknek tudnia kell a pedofiliáról*, 137.

7 Müller, W., *A szexuális visszaélés és az Egyház*, 123.

8 „A hatalomgyakorlás és mások irányítása sokkal jobban motiválja a molesztálókat, mint a szexuális vonzódás. (...) A gyerekekkel szembeni szexuális agresszióknak érzelmi indítéka van, és gyakran nem más, mint küzdelem a depresszióval. (...) A pedofilok gyakran erőteljes készletet éreznek arra, hogy meneküljenek saját gyengeségérzésük elől, és olyan pályát választanak, ahol kiélhetik autoritásigényüket. A mások felett való uralkodás annak illúzióját teremti meg számukra, hogy saját magukat is uralni tudják”. McQuillan, C. N., *Amit minden papnak, klerikusnak és püspöknek tudnia kell a pedofiliáról*, 140.

9 „Azok, akik zaklatás áldozatai voltak és esetleg alkalmazkodás-képtelenséggel is küzdenek, különösen nehezen ismerik fel, hogy valaki szenved. Legfelülre zárták hasonló érzéseiket, ezért miközben egy gyerekkel erőszakoskodnak, kizárólag az szab határt nekik, hogy ők maguk ekkor mit éreznek. Más szóval: kivetítik saját érzéseiket az áldozatra. Kezdi azt hinni, hogy amit tesznek, azt az áldozat is legalább annyira élvezzi, mint ők”. McQuillan, C. N., *Amit minden papnak, klerikusnak és püspöknek tudnia kell a pedofiliáról*, 141.

10 „Gyakori jelenség, hogy a kiskorúak ellen szexuálist elkövetőből hiányzik az intimitás képessége. Gyerekként nem tudtak érzelmi viszonyt kialakítani szüleikkel vagy nevelőikkel. Felnőttként nehézséget jelent számukra, hogy hasonló korú férfakkal és nőkkel mély, bensőséges viszonyt alakítsanak ki. (...) Így a gyámoltásra szoruló gyerekek, illetve fiatalok közeliségét keresik, hiszen az ő esetükben kevésbé szoronganak a visszautasítástól, számíthatnak a csodálatukra, s képesek azt kontrollálni”. Müller, W., *A szexuális visszaélés és az Egyház*, 125.

való hajlandóság felerősödése¹¹. A pedofília elkövetésére különösképpen is hajlamosító lehet a nárcisztikus személyiségjegy, a visszaélésre való hajlam, ill. a kényszeresség¹².

4. STATISZTIKAI ADATOK

Magyarországon a TÁRKI 1998-ban végzett felmérése szerint a férfiak 6,7 %-a, a nők 14,7 %-a tizennégy éves kora előtt nemi erőszak áldozata lett¹³. Az Amerikai Egyesült Államokban ennél sokkal riasztóbb adatok ismeretesek, ami jól mutatja, hogy milyen hatalmas problémáról van szó: „Tanulmányok azt mutatják, hogy minden tíz emberből nők esetében hat-nyolc, férfiak esetében négy-hat személy tapasztalt meg valamilyen fokú szexuális visszaélést gyermekkorában. A *Los Angeles Times* 1985-ig visszamenően készített egy felmérést 2.626 megkérdezettel, amely azt mutatta, hogy a nők 27, a férfiak 16%-a élt már át szexuális zaklatást¹⁴. Kutatások szerint öt pedofil esetből négy *családon belül* történik (!), vagyis az összes esetek mintegy 80%-a épp abban a közegben fordul elő, ahol egy gyermek magától értetődően a legnagyobb biztonságra számíthatna¹⁵.

A Katolikus Egyházat illetően pedig utalni kívánunk két, alapvető jelentőséggel bíró adatra. Így Reinard Haller német törvényszéki pszichiáter szerint a kiskorúak ellen elkövetett szexuális visszaélések tettese csupán az esetek 0,3%-ában (!) keresendő az Egyház berkein belül, vagyis az elkövetők 99,7 %-a nem egyházi személy¹⁶. Bill Donohue, az amerikai Katolikus Liga elnöke szerint a nyilvánosságra került adatok nem támasztják alá azt az állítást, mely szerint pedofil-válság lenne az Egyházban. A probléma szerinte sokkal inkább a homoszexualitás, mint a pedofília. Pl. a Bostoni Egyházmegyében a sértettek 90 %-a a pubertáson már túlesett fiú volt. Egy másik amerikai, 2004-es jelentés szerint – noha számos homoszexuális pap példamutató életet él cölibátusban, mind-

11 Vö. Vonholdt, Ch. R., *Egy tévút kihívásai*, in *Homoszexualitás katolikus szemmel*, ETK 5, Jel Kiadó, 112.

12 A *nárcisztikus személyiségjeggyel* rendelkezők jellemzője, hogy „alig csillapítható szükségletük kivívni mások csodálatát. (...) Önmagukat állítják középpontba a viselkedésükben, és úgy hiszik, igényt támaszthatnak arra, hogy mások szolgálják őket, s hogy az ő kívánságaik teljesítése előnyt élvezzen másokéihoz képest. A *visszaélés hajlamáról* akkor beszélünk, amikor valaki túlzott mértékben azzal foglalkozik, hogy kontrolláljon másokat. (...) A szexualitás tartományában a mások által nem akart érintésben, cirógatásban vagy más szexuális viselkedésben fejeződhet ki az ilyen viselkedés. A *kényszeres viselkedés* azt jelenti, hogy valaki nincs abban a helyzetben, hogy szabadon eldöntse, hogy felhagy valamilyen szexuális viselkedéssel, vagy pedig tovább folytatja”. Müller, W., *A szexuális visszaélés és az Egyház*, 130-132.

13 Vö. Matuska, P. J., *A szentgyónás út a lelkiismeret tisztaságához és a lélek békéjéhez*, Budapest 2008, Szent Gellért Kiadó, 83.

14 McQuillan, C. N., *Amit minden papnak, klerikusnak és püspöknek tudnia kell a pedofiliáról*, 138.

15 Vö. Kasza L., *Pedofília és a katolikus egyház*, in *Élet és Irodalom*, LIV. évfolyam 12. szám, 2010. március 26. A családon belüli szexuális zaklatás és erőszak egyúttal a vérfertőzés jegyét is magán hordozza, ami még súlyosabbá teszi e cselekedetek erkölcsi megítélését. Az apa, illetve a közeli rokonok zaklatásai mellett igen gyakori, hogy a nem vérszerinti nevelőszülő, nevelőapa által szenved el szexuális erőszakot a kiskorú fiatal.

16 Vö. Magyar Kurír 2010.04.30. <http://www.magyarurir.hu/it/node/2934>.

azonáltal - a kiskorúakkal szembeni szexuális visszaélések 80%-a homoszexuális természetű volt¹⁷. Mind ez pedig azt jelenti, hogy a papok részéről kiskorúakkal szemben elkövetett szexuális visszaélések túlnyomó többsége *homoszexuális* természetű, *efebofil* cselekmény.

5. A PROBLÉMA ERKÖLCSTEOLÓGIAI MEGÍTÉLÉSE

Mielőtt a pedofil tettek erkölcsi megítélését részletesebben is kifejténénk, szeretnénk leszögezni, hogy ezzel kapcsolatban a Szentírásban igen kevés, és nem feltétlenül közvetlen, ill. egyértelmű utalás található.

A Katolikus Egyházunk immáron húsz évvel kiadott katekizmusában is csak minimális az erre való utalás. S ami még szembeötlőbb, hogy az elmúlt évtizedekben megjelent nagy, többkötetes, legjobb és legelismerőbb katolikus moráleteológusok munkáiból is csaknem teljesen hiányzik ennek a kétségkívül sajátos természetű, de előfordulását illetően nem ritka problémának az erkölcsi megítélése. Kivételt jelent Marciano Vidal spanyol moralista műve, aki négy kötetes manuálisában részletezetten foglalkozik a különböző szexuáletikai problémákkal és azok erkölcssteológiai megítélésével is.

5.1. A Szentírás tanúsága a gyermekeket érő szexuális visszaélést illetően

Mint már mondtuk, a Szentírásban igen kevés és nem feltétlenül egyértelmű utalás található a gyermekeket/fiatalokat érintő szexuális erőszakot, ill. visszaélést illetően:

5.1.1. Ószövetség:

Lev 18, 10: „*Ne fedd föl fiad lányának, sem lányod lányának a meztelenségét, mivel az ő meztelenségük a te meztelenséged.*”

Lev 18, 17: „*Ne fedd föl egy asszonynak és a leányának a meztelenségét, s ne vedd el a fiának a leányát, sem a leányának a leányát, hogy fölfedd meztelenségét. Ők a te saját tested és az vérfertőzés lenne.*”

Lev 18, 21: „*Gyermekeidet ne szolgáltsd ki, hogy Molochnak szenteljék, ne szentségtelenítsd meg ezáltal Istened nevét. Én vagyok az Úr.*”

Lev 19, 29: „*A lányodat ne alacsonyítsd le azzal, hogy bárkinek odaadod, így országod nem lesz szennyezett és gyalázatos.*”

Az ún. tisztasági kódexből idézett versekből jól kiolvasható a családon belüli, kiskorúval történő vérfertőzés, valamint mind a profán, mind pedig a környező pogány népekre jellemző kultikus prostitúció egyértelműen elítélése, különösképpen is, ha gyermekek ennek szenvedő alanyai¹⁸.

5.1.2. Újszövetség:

1 Kor 6, 9-10: „*Sem parázna, (...) sem házasságtörő, sem kéjelgő (= malakoi), sem fajtalan (= arsenokoitai) (...) nem részesül Isten országában*”.

17 Vö. Magyar Kurír 2010.07.24. <http://www.magyarokurir.hu/it/node/1809>.

18 Vö. Somfai B., *Szexuáletikai jegyzetek*, Új Ember Kiadó, Budapest 2003, 36-37.

1 Tim 1, 10: „A törvényt nem az igaz emberért hozták, hanem a (...) paráznákért, fajtalanokért (= arsenokoitai)”.

A görög eredetiben szereplő *malakoi* alapjelentése: puha. A szó az akkori görög-római pogány világban elfogadottnak számító homoszexuális kapcsolódás során a megalázó, passzív szerepet betöltő rabszolgákra, férfi prostituáltakra, ill. kiskorú fiúkra, pubertáson átesett ifjakra, míg az *arszenokoitai* kifejezés a homoszexuális cselekedetek aktív szerepét betöltő, szabad római felnőtt férfiakra utal¹⁹. A páli etika alapján világosan látható a pedofil és efebofil személyek negatív erkölcsi megítélése: nem részesülnek Isten Országában.

5.2.A Katolikus Egyház Katekizmusa a fiatalok elleni szexuális visszaélésekről

A Katolikus Egyház Katekizmusa a 10 parancs tárgyalása keretében, a 6. parancs bemutatásánál, a házasság méltósága elleni egyéb vétkek között tárgyalja a vérfertőzés bűnét, s közvetlenül ez után a 2389. pontban ezt olvassuk: „A vérfertőzéshez kapcsolhatjuk a kiskorúakkal való szexuális visszaélést, amelyet felnőttek követnek el a gondjaira bízott gyermekeken vagy serdülőkön. Ilyen esetben a bűn egyidejűleg botrányos merénylet a fiatalok lelki és erkölcsi épsége ellen, akik egész életükben hordozzák ennek nyomát, s emellett a nevelői felelősség megsértése is”²⁰. A Tanítóhivatal álláspontját képviselő Katekizmus bár részletezően e problémát illetően ennél többet nem mond, de a pedofília, ill. efebofília erkölcsi megítélésében egyértelmű: **’botrányosan súlyos’** bűnnek mondja azt.

Egy másik szempont kapcsán is erkölcsi ítéletet fogalmaz meg a Katekizmus a fiatalok megrontását illetően, igaz, hogy nem közvetlenül, mégpedig az 5. parancs tárgyalásakor, a „*Mások lelkének tiszteletben tartása: a botrány*” témája kapcsán a 2284. pontban: „A botrány olyan viselkedés vagy magatartás, amely másokat bűn elkövetésére indít. Aki botránoztat, a felebarát kísértőjévé válik. Kárt okoz az erénynek és az egyeneségnek; testvérét lelki halálba taszíthatja. A botrány súlyos bűn, ha cselekedettel vagy mulasztással mást szándékosan súlyos bűnbe visz”. Majd a 2285. pontban így folytatódik: „A botrány különösen súlyossá válik a botrányt okozók tekintélye és az azt elszenvedők gyöngesége miatt. Ez készítette Urunkat e kemény szavakra: „Aki megbotránoztat csak egyet is ezek közül a kicsik közül, (...) jobban járna, ha malomkövet kötnének a nyakába és a tenger mélyére süllyesztenék” (Mt 18,6). Súlyos a botrány, amikor olyanok okozzák, akiknek természetüknél vagy hivataluknál fogva másokat kell oktatniuk és nevelniük. Jézus emiatt dorgálja az írástudókat és a farizeusokat: báránybőrbe öltözött farkasokhoz hasonlítja őket”²¹. E szövegrészből is egyértelmű, hogy a kiskorúak elleni szexuális erőszak minősített esete, amikor azt éppen a gyermekek oktatásával és nevelésével megbíztak, pl. tanárok vagy egyházi személyek²² követik el.

19 Vö. Somfai B., *Szexuáletikai jegyzetek*, 55-56.

20 A Katolikus Egyház Katekizmusa, Szent István Társulat, Budapest 1994, n. 2389, 470.

21 A Katolikus Egyház Katekizmusa, nn. 2284-2285, 452.

22 Az elkövető egyházi személyek véteneik súlyos botrány okozásával a **hívó közösség** ellen, az Egyház

5.3. A pedofília (ill. efebofília) mint szexuális perverzió részletezett erkölcsi megítélése

A Szentírás és a Katekizmus tanításánál szeretnénk még alaposabban körbejárni a kiskorúak elleni szexuális visszaélés erkölcsi megítélését. E kifejtésnél elsősorban a már említett Marciano Vidal munkáját vesszük alapul²³.

5.3.1. Általános erkölcsi kritériumok a szexuális perverziók megítéléshez

A **cselekedet** felől nézve: a szexuálisan perverz magatartásokat objektív hiányosságai miatt ítéljük el; hiányzik ugyanis belőlük az a szükséges és nélkülözhetetlen dimenzió, amely kell ahhoz, hogy teljesen erkölcsös, azaz teljesen emberi magatartás legyenek; ezek a magatartások az emberi szexualitás aberráns formái. Másképpen: a szexuális magatartás antropológiai struktúrájának alapvető hiánya bennük a fő probléma.

Az ilyen cselekedetekben meglévő **személyes felelősség** szerint: a személyes felelősség kapcsán különbséget kell tenni a szerint, hogy az ilyen magatartások 'aktívak' vagy 'passzívak', vagyis az illető személy emberi felelősségéből fakadóan viszi végbe azokat, vagy pedig valamilyen testi (szomatikus), ill. pszichés betegségtől sújtottan követ el ilyen cselekedeteket. Az ilyen szexuális perverziók erkölcsösségének a megítélése minden egyes konkrét esetben aszerint történik, hogy melyik csoportba sorolhatóak.

5.3.2. Az evangélium hirdetése a szexuális perverziót elkövetők felé

Figyelembe véve a szexuálisan perverz személyek helyzetét, hirdetni kell nekik:

a. Az **emberi felelősség** evangéliumát: Az embert sokszor tökéletes szabadsággal és felelősséggel bíró lénynek gondoljuk; a szabadság a konkrét ember számára mindig csíráként van jelen; személyes történetét fejlődés és visszaesés, győzelmek és bukások kísérik, sohasem valósul meg teljesen ezen a földön. A szexuális perverzió nem mindig pszichés betegségnek a tünete, normális személyeknél is megjelenhet; az ilyen esetekben a keresztény morálisnak a **felelősség evangéliumát** kell hirdetnie azzal a céllal, hogy megszabadítsa ezeket a személyeket a felelősségben való megfogyatkozásuktól és önmaguk Isten tervein belüli birtoklására irányítsa őket. – Olykor a szexuális perverzió pszichés betegségből fakad, vagy annak a tüneteként jelentkezik; az ilyen személyek számára a felelősség jó híret kell hirdetni, megszabadítva őket a bűnös félelmektől és hamis bűntudattól; meg kell velük értetni, hogy a szabadság ajándék és nem szükségszerűség; ezt az ajándékot frusztrálhatják vagy negatívan befolyásolhatják a személytől idegen körülmények.

jó hírneve, ill. Isten szent neve ellen. Vétének ugyanakkor a **saját hivatásuk**, vállalt életállapotuk, fogadalmi ellen, önmaguk üdvösségét is kockáztatva. Az **áldozat** lelki-pszichológiai sérülése pedig még súlyosabb, mint más elkövetők esetében: az általános pszichés sérülésen túl jelentősen sérül az áldozat hite, hitmeggyőződése, az Egyházba vetett bizalma. Éppen azoktól szenved el brutális sokkot, akiktől ellenkezőleg, tiszta, világos erkölcsi útmutatást szeretne kapni. További súlyosbító körülményt jelent, amennyiben az elkövető egyházi személy erőszakoskodás útján, akár fizikai tettelegességgel, akár lelki fenyegetéssel éri el bűnös szándékát, és nem egyszerű „elcsábítással”.

23 Vö. Vidal, M., *Manuale di etica teologica*, 421-426

b. A *kegyelem* evangéliumát: A „kegyelem feltételezi a természetet” princípiuma igaz, azonban nem szabad túlozni az alkalmazásában; nem úgy kell érteni, mintha a kegyelemnek tökéletes emberi természetre lenne szüksége; ebben az esetben a kegyelem az emberi tökéletességtől függne. Ezek alapján a következőképpen kell hirdetni a *kegyelem evangéliumát* a szexuálisan perverz személyeknek: Azoknak, akik felelősek perverz magatartásukért, olyan kegyelmet kell hirdetni, amely képes őket megmenteni és visszaszerezni; minden ember, saját erőfeszítéséből és Isten ingyenes kegyelméből helyrehozhatja az életét. Azoknak, akik pszichés betegségnek tűnő szexuális perverziókban szenvednek, a kegyelem evangéliumát kell hirdetni, megszabadítva őket az emberi kétségbeesésüktől és meg kell nekik mutatni, hogy az életszentség csodálatos módon a szegényes megjelenés leple mögött is kibontakozhat; a keresztény szentség nem összeegyeztethetetlen sem a fizikai, sem a pszichológiai tökéletlenséggel.

c. A *kereszt* evangéliumát: A keresztény morálisnak a kereszt misztériumára is kell alapozódnia és tudnia kell alkalmazni a szexuálisan perverz személyek helyzetére is, aszerint, hogy melyik kategóriában lévőkhöz tartoznak. Azok számára, akik szabadok a magatartásaikat illetően, a kereszt evangéliuma felhívás a megtérésre; ha nem valósul meg, ítélettel fenyegeti őket. Azoknak, akik a másik kategóriába tartoznak, a kereszt evangéliuma kinyilatkoztatja a fájdalom misztériumát: van üdvösség akár a fizikai, akár a pszichikai fájdalomban is; kinyilatkoztatja nekik a pszichikai betegségnek mint az emberi valóság sötét részének a misztériumát, amelyet az esetek nagy részében személyes bűn nélkül szenvednek el.

5.3.3. A *pedofília*, ill. *efebofília* erkölcsi megítélése

Az 5.3.1. pontban foglalt általános kritériumok teljes egészében alkalmazhatók a pedofília, ill. efebofília jelenségének erkölcsi megítélésére is. Nyilvánvaló, hogy a pedofil, ill. efebofil cselekedet önmagában véve súlyos erkölcsi rendellenességet jelenít meg, éppen az antropológiai struktúrájának fogyatékosága miatt. A normális szexuális cselekedet ugyanis a következő három elemmel rendelkezik: 1. A nemek közötti kölcsönös kiegészülés, ún. komplementaritás; 2. Az élet továbbadásának a potenciális lehetősége; 3. A szexuális társ gyönyörének önzetlen módon való elősegítése, szemben minden, önmagába hajló, önző ill. erőszakos élvezetkereséssel. Az 1. elem a homoszexuális jellegű pedofil, ill. efebofil cselekedetektől nyilvánvalóan hiányzik; a 2. elem a kiskorúakkal folytatott szexuális érintkezésekben érthetően nincs, ill. reálisan nem lehet jelen; a 3. elem meglétének is csak a legminimálisabb a valószínűsége a sokszor erőszakon, megfélemlítésen, csábításon alapuló ilyen jellegű tettek esetében. Külön hangsúlyoznunk kell a pedofil/efebofil cselekedeteknek az azt elszennedőre gyakorolt, későbbiekben megnyilvánuló súlyos, negatív hatásait: Az áldozatnál az érzések szégyen vagy félelem miatti elfojtásának, elhallgatásának következtében előbb-utóbb kóros jelenségek alakulnak ki: figyelmetlenség, csökkent összpontosítási képesség, szétszórtság, lehangoltság, szorongás; hajlamossá válik a depresszióra, vagy elveszítheti érdeklődését a környezete iránt. Lelki zétforgácsolódása súlyos büntudat, fékezhetetlen düh, önpusztító hajlam-

ban nyilvánul meg. A lányok felnőttként sokszor képtelenek lesznek harmonikus családi életet élni. Azok a nők, akiket fiatalkorukban megerőszakoltak, hajlamosabbak a házastársi hűtlenségre, a válásra, sokkal gyakoribb náluk az abortusz. A megerőszakolt fiúk és lányok hajlamosabbak a promiszkuitásra, az önkielégítésre, homoszexuális tapasztalatok szerzésére, ill. a prostitúcióra, mely által körükben jelentősen gyakrabban fordulnak elő a nemi betegségek is²⁴.

Az 5.3.2. pontokban foglaltak alapján, a személyes felelősség szempontjából erősen különbözhet a pedofil, ill. efebofil tett erkölcsi megítélése, hiszen sokszor kérdéses, hogy mennyire 'szabadon', azaz belső, súlyos pszichés zavaroktól mentesen követte el azokat az illető tettes. Mindazonáltal akár 'aktív', akár 'passzív' elkövetőről is van szó, hirdetni lehet és kell is nekik mind az emberi felelősség, mind a kegyelem, ill. mind a kereszt evangéliumát, mint megszabadító és megmentő örömhírt.

Gruber László
főiskolai docens, GFF

24 Vö. Matuška, P. J., *A szentgyónás út a lelkiismeret tisztaságához és a lélek békéjéhez*, 82-83.